

В новата ни рубрика Home Lifestyle разказваме за начина на живот в различни части на света от гледна точка на дома и неговите традиции. В няколко броя Надя Иванова, която е живяла в Япония и е омъжена за японския архитект Йоши Ямазаки, представя основни елементи от японския дом и бит.

Традиционните японски настилки – татами

текст и снимки арх. **Надя Иванова**

За йерархията в японското общество сме чували много, но едва ли знаем как тя се е отразила на облика на дома в Япония. В императорския двор през периода Муромачи, за да си знае всеки мястото и за да се отдели подобаващо внимание към височайшата особа, се наложило да разделят нивата на пода, а по този начин и приворните по знатност. Проблемът бил решен с помощта на матраци, изтъкани от оризова слама, наречени татами. Думата произлиза от глагола татаму, което означава прибирам, събвам.

Тъй като подовете били от гърво, а татамитата били удобни за пренасяне и поставяне, това спомогнало за тяхната универсалност и бързото им разпространение. Скоро започнали да застилат с тях целия под. Многофункционалността на този нов елемент, ползван едновременно като настилка и мебел, го превърнала в основен не само за интериора.

В Япония съществува мерна единица, наречена кен, създадена въз основа на дължината на едно татами – 1.80 м. На нея се дължи пропорционалното мащабирание в архитектурата от конструктивните елементи до детайлите в интериора. Резултатът е хармоничен баланс в цялата постройка. Големината на стаите се определя по броя на татами, които могат да се разположат на тази площ. Именно така майсторите са започвали изграждането на един дом. Безспорна е и функционалността на помещенията, застлани с татами. Те могат да бъдат едновременно дневна, спалня, кабинет, гостна.

Това безусловно е и най-екологичният постилащ материал и естествен регулатор на влажността и температурата в

дома. Изработва се от напластена оризова слама, а горният слой е изплетен от тръстика. По краищата се обшива с тъмен кант, обикновено едноцветен. Стандартният размер е 180x90 см, дебелината е 6 см. Когато е ново, татамито е със светлосив цвят, но постепенно от слънчевите лъчи той се променя в жълто. Върху под, застлан с този материал, не бива да се ходи с обувки, дори и с домашни пантофи. Поради влажността на климата татамито се сменя всяка година. Съществуват правила, регламентиращи разпологането и количеството татами на пода. Японците вярват, че неправилното разпологане носи нещастие в дома. Не трябва да има място, където да се срещат ъглите на три или четири татами. За несвикналите с дългото седене на татами гости обаче то може да се превърне в едно малко комично, непрекъснато преместване от хълбок на хълбок. Но в бита на японците традициите са силни и почти във всеки дом има поне една стая с татами. По този повод си спомням как мои близки японци ме помолиха за помощ при избор на диван. Интересното беше, че след като го разположиха в дневната с татами, те го ползваха за облегалка, докато гледат телевизия, и никога не сядяха на него.

В интериорите на традиционния японски дом най-често се ползват естествени материали. Изборът им несъмнено допринася за усещането за лекота, строгост и изящество. Но в основата си философката нагласа на японците – близост до природата, чувството за естественост и простота, се корени в религиозните традиции на населението.

1. Вариант за използване на естествени материали в настилките в дома.
2. Интериорът на дневната с татами в дома на скулптора Асакура.
3. Татамито е често ползвана настилка и в традиционните японски ресторанти.
4. Стая, застлана с татами, която през деня се ползва и като гостна.